

Bemærkninger til forslaget

Folketinget vedtog under debatten om forespørgsel nr. F 59 den 17. maj 1997 dagsorden nr. D 105. Dagsordenen opfordrede regeringen til at nedsætte et uafhængigt udvalg, som bl.a. skal foretage en vurdering af de samlede konsekvenser af en afvikling af pesticidforbruget inden for jordbrugserhvervene. Udvalget blev udpeget i august 1997.

Selv om udvalget først skal aflægge rapport senest i 1998, skal udvalgsarbejdet om pesticidfrit landbrug ikke forhindre en principiel stillingtagen til spørgsmålet om, hvorvidt Danmark skal være pesticidfrit eller ej. En principiel stillingtagen vil ikke kunne påvirke udvalgets arbejde med at belyse konsekvenserne af eventuelt at lade denne principbeslutning afløse af en egentlig udfasningsplan på baggrund af udvalgets konklusioner. Tværtimod vil en principiel politisk stillingtagen kunne have en gunstig effekt på bestræbelserne blandt virksomheder, forskere og i landbruget for at udvikle alternativer til pesticiderne.

Udvalgets arbejde er begrænset til jordbrugserhvervene. Selv om landbruget er den største forbruger af pesticider, anvendes pesticider også i private haver og på offentlige arealer. Her er konsekvenserne af at overgå til pesticidfri ukrudts- og skadedyrsbekæmpelse til at overse, og de bliver stadig mere overskuelige, efterhånden som viden om alternativerne til pesticiderne udbredes.

En række virkemidler kan altså vedtages i dette folketingsår uden, at det nedsatte udvalgs konklusioner dermed foregribes eller nødvendige tiltag udsættes.

Bemærkninger til forslagets enkelte punkter

Ad 1. Pesticidafgift

Behandlingshyppigheden er ikke blevet halveret som foreskrevet i pesticidhandlingsplanen. En øget og progressivt stigende pesticidafgift skal som et minimum sikre overholdelse af handlingsplanen på dette punkt. Desuden skal pesticidafgiften differentieres, således at de midler og aktivstoffer, der i særlig grad ønskes en hurtig reduktion af, pålægges en højere afgift. I denne forbindelse udarbejdes en liste over særligt uønskede pesticider, der ud over aktivstofferne

inddrager vurderingen af hjælpepestofferne. Provenuet overføres til en vandfond.

Ad 2. Private haver

I takt med, at der stadig hyppigere findes pesticider i grundvandet, er der sket et holdningsskift. I rådgivningen i diverse brevkasser og i TV- og radioprogrammer m.m. opfordres private omtrent konsekvent til at undlade at bruge pesticider i haven. Flere og flere »grønne råd« til, hvordan ukrudtsbekæmpelsen og insektangreb kan klares med giftfrie midler og metoder, udbredes.

En effektiv udfasningsplan for anvendelsen af pesticider i private haver kunne bl.a. rettes mod markedsføring af pesticider til private. Ved en hurtig revision og gennemgang af de eksisterende godkendelser kunne stadig flere midler hurtigt blive forbudt markedsført til private. Den stærkt forøgede pesticidafgift på de små pakninger til privat brug vil medvirke til at få forbruget til at falde markant og hurtigt. SF ønsker et forbud mod anvendelsen hurtigst muligt.

Derudover kunne kommuner og amter sikres lov hjemmel til at forbyde anvendelse af pesticider i private haver i vandforsyningernes indvindingsoplande og andre følsomme områder ud fra de konsekvenser, Folketinget må drage af drikkevandsudvalgets betænkning.

Ad 3. Offentlige arealer

I finanslovsforståelsen mellem regeringen, SF og Enhedslisten af 19. november 1996 blev det aftalt, at Skov- og Naturstyrelsens skovdrift skulle omlægges i økologisk retning. Målsætningen er et pesticid- og kunstgødningsfrit statsligt skovbrug. Ifølge denne aftale skal pesticidforbruget halveres i 1997. Udviklingen hen mod et fuldstændigt pesticid- og kunstgødningsfrit statsskovbrug vurderes med henblik på yderligere reduktion senest år 2000. Dog skal forbruget inden år 2005 være reduceret med mindst 2/3 i forhold til forbruget i 1995.

Ligesom for statsskovvæsenet udarbejder regeringen pesticidafviklingsplaner for andre statsligt ejede arealer eller arealer kontrolleret af et helt eller delvist